

Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Johanna Halonen

21.2.2024

Sisäministeriön rajavartio-osasto
rajavartiolaitos@raja.fi
VPRVLEoikeudellinenenosasto@raja.fi

VN/1113/2023

Tullin lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Sisäministeriön rajavartio-osasto pyysi Tullilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Tulli kiittää mahdollisuudesta osallistua asian valmisteluun ja lausuu asiasta kunnioittaen seuraavaa:

Esityksen keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa nykyaikaisen teknologian hyödyntäminen rajaturvallisuuden ylläpitämisessä ja muissa rajavartiolaitoksen ydintehtävissä muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksia vastaavalla tavalla. Tavoitteen toteutumiseksi esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi teknisen valvonnan tarkoitusta ja käyttöaluetta siten, että Rajavartiolaitos voisi nykyistä laajemmin suorittaa teknisen valvonnan toimenpiteitä valtionrajan läheisyydessä, merialueella, ilmatilassa sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevilla alueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä.

Tulli katsoo, että esityksen tavoite ja siinä esitetyt toimenpiteet olisivat omiaan edistämään muun muassa rajaturvallisuuden ylläpitämistä ja tukemaan valtiojohton päätöksentekoa. Näin ollen Tulli pitää tältä osin esitystä perusteltuna ja kannatettavana. Tulli yhtyy myös esityksessä esitettyyn näkemykseen sen mahdollisesta jonkintasoisesta yleisemmästä rikosten estämisestä ja selvittämisestä edistävistä vaikutuksista.

Esityksen taustatekijöistä Tulli toteaa niin Rajavartiolaitoksen kuin Tullinkin toimintaympäristön muuttuneen voimakkaasti viimeisten parin vuoden aikana. Sekä turvallisuus- että rikostilanne on merkittävästi muuttunut ja monimutkaistunut. Samalla turvallisuus- ja rikosasiat ovat entistä enemmän liittyneet toisiinsa

Tulli on omassa valvontatoiminnassaan havainnut, että sen toimien kohteena olevien henkilöiden hallussa olevien sekä kulkuneuvoihin kiinnitettyjen radiolaitteiden määrä on lisääntynyt yhteiskunnan teknologisen kehityksen myötä. Tullin toiminnan ja rajaturvallisuuden ylläpitämisen kannalta merkityksellisiä ovat kansalaisten käyttöön tarkoitetut langatonta tekniikkaa hyödyntävät laitteet, kuten matkapuhelimet ja muut päätelaitteet, valvontajärjestelmät ja -kamerat, muut radiotaajuuksilla toimivat laitteet ja esineet.

Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Johanna Halonen

21.2.2024

Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta säädetään Tullin osalta rikostorjunnasta Tullissa annetun lain (623/2015) 3 luvun 21 §:ssä. Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta rikoksen selvittämiseksi säädetään pakkokeinolain 10 luvun 25 §:ssä. Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain 16 §:ssä säädetään televalvonnasta ja sen edellytyksistä. Televalvonnalla tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 36 kohdassa tarkoitettujen viestinnän välittäjän hallussa olevien välitystietojen hankkimista viestistä, joka on lähetetty mainitun pykälän 43 kohdassa tarkoitettuun yleiseen viestintäverkkoon tai siihen liitettyyn viestintäverkkoon kytketystä teleosoitteesta tai telepäätelaitteesta taikka vastaanotettu tällaiseen osoitteeseen tai laitteeseen, sekä teleosoitteen tai telepäätelaitteen sijaintitiedon hankkimista sekä osoitteen tai laitteen käytön tilapäistä estämistä. Välitystiedolla tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettuun käyttäjään tai mainitun pykälän 30 kohdassa tarkoitettuun tilaajaan yhdistettävissä olevaa viestiä koskevaa tietoa, jota viestintäverkoissa käsitellään viestien siirtämiseksi, jakelemiseksi tai tarjolla pitämiseksi. Tullille tai Rajavartiolaitokselle voidaan sen tutkittavaksi kuuluvan rikoksen estämiseksi antaa lupa kohdistaa televalvontaa henkilön hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämäänsä teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, jos henkilön lausumien tai käyttäytymisen perusteella taikka muutoin voidaan perustellusti olettaa hänen syyllistyvän lainsäädännössä tarkemmin määriteltyihin rikoksiin.

Edellä kuvatut säännökset kuvaavat sekä Tullin ja Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan nykytilaa. Tullilla on nykyisen lainsäädännön mukaiseen toimintaan teknistä kyvykkyyttä, mutta toimintaympäristön monimutkaistuessa tiedonhankinnan kyvykkyyttä tarvitaan lisää sekä Rajavartiolaitoksessa esityksessä mainitulla tavalla että myös Tullin toimivaltuuksissa, jolloin rajalla tapahtuvien ilmiöiden hallintaa voidaan parantaa, olipa sitten kysymys yhteiskunnan suojaamisesta laajassa mielessä, kansainvälisten pakotteiden valvonnasta ja täytäntöön panosta tai Rajavartiolaitoksen sekä Tullin suorittamasta rikostorjunnasta.

Esko Hirvonen
valvontajohtaja

Johanna Halonen
tulliylitarkastaja

Liitteet

Jakelu Rajavartiolaitoksen kirjaamo, Rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellinen osasto

Tiedoksi Tullin valvontaosasto